

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2010. gada 14. septembrī*

Lieta C-48/09 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Tiesas Statūtu 56. pantam, ko 2009. gada 29. janvārī iesniedza

Lego Juris A/S, Bilunda [*Billund*] (Dānija), ko pārstāv V. fon Bomharda [*V. von Bomhard*] un T. Dolde [*T. Dolde*], *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki —

Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (preču zīmes, paraugi un modeļi) (ITSB), ko pārstāv D. Botis [*D. Botis*], pārstāvis,

atbildētājs pirmajā instancē,

* Tiesvedības valoda — angļu.

Mega Brands, Inc., Monreāla [*Montréal*] (Kanāda), ko pārstāv P. Kapuīna [*P. Cappuyns*] un K. de Meijers [*C. De Meyer*], *advocaten*,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticiano [*A. Tizzano*], H.N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un P. Linda [*P. Lindh*], tiesneši Dž. Arestis [*G. Arestis*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), J. Malenovskis [*J. Malenovský*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], vēlāk — P. Mengoci [*P. Mengozzi*], sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 10. novembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2010. gada 26. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu apelācijas sūdzību *Lego Juris A/S* lūdz atcelt Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. novembra spriedumu lietā T-270/06 *Lego Juris/ITSB — Mega Brands* (Sarkanais *Lego* klucītis) (Krājums, II-3117. lpp.; turpmāk tekstā — “pārsūdzētais spriedums”), ar kuru tā noraidīja *Lego Juris A/S* prasību atcelt Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes, paraugi un modeļi) (ITSB) Apelāciju paplašinātās padomes 2006. gada 10. jūlija lēmumu lietā R 856/2004-G (turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”) attiecībā uz spēkā neesamības atzīšanas pieteikumu.

Atbilstošās tiesību normas

- 2 Padomes 1993. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 40/94 par Kopienas preču zīmi (OV 1994, L 11, 1. lpp.) 4. pantā ar nosaukumu “Apzīmējumi, kas var būt Kopienas preču zīmes” ir paredzēts:

“Kopienas preču zīme var tikt izveidota no visiem apzīmējumiem, ko var attēlot grafiski, jo īpaši no vārdiem — tostarp personvārdiem — modeļiem, burtiem, cipariem, preču vai to iepakojuma formas, ar nosacījumu, ka tās ir atšķiramas starp dažādu uzņēmumu precēm un pakalpojumiem [ka ar šo apzīmējumu palīdzību iespējams parādīt viena uzņēmuma preču un pakalpojumu atšķirību no citu uzņēmumu precēm un pakalpojumiem].”

3 Šīs regulas 7. pantā ar nosaukumu “Absolūts atteikuma pamatojums” ir noteikts:

“1. Neregistrē:

- a) apzīmējumus, kas neatbilst 4. panta prasībām;
- b) preču zīmes, kam nav atšķirīgu īpašību [atšķirtspējas];
- c) preču zīmes, kas sastāv tikai no apzīmējuma vai norādes, kas tirdzniecībā var kalpot, lai norādītu veidu, kvalitāti, daudzumu, paredzēto nolūku, vērtību, preču ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas ģeogrāfisko izcelsmi vai laiku, un citas preču un pakalpojumu īpašības;
- d) preču zīmes, kas ir tikai apzīmējumi vai norādes, kuras ir kļuvušas parastas sarunvalodā vai tirdzniecības *bona fide* un iedibinātajā praksē;
- e) apzīmējumus, kas sastāv tikai un vienīgi no:
 - i) formas, kura atkarīga no pašu preču īpašībām,

un

ii) preču formas, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai,

un

iii) formas, kura precēm piešķir ievērojamu vērtību;

f) preču zīmes, kas ir pretrunā [sabiedriskajai kārtībai] vai vispārpieņemtiem morāles principiem;

[..]

3. Šā panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktu nepiemēro, ja preču zīme tās izmantošanas rezultātā ir kļuvusi atšķirīga [ieguvusi atšķirtspēju] attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, par ko reģistrācija ir pieteikta.”

- 4 Regulas Nr. 40/94 9. panta 1. punktā ar nosaukumu “Tiesības, ko piešķir Kopienas preču zīme” ir noteikts:

“Kopienas preču zīme piešķir tās īpašniekam uz to ekskluzīvas tiesības. Īpašniekam ir tiesības aizliegt visām trešām personām bez viņa piekrišanas darījumos izmantot:

- a) jebkādu apzīmējumu, kas ir identisks Kopienas preču zīmei attiecībā uz precēm vai pakalpojumiem, kas ir identiski tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta Kopienas preču zīme;

- b) jebkādu apzīmējumu, kurš tā identiskuma vai līdzības Kopienas preču zīmei dēļ un Kopienas preču zīmes aptverto preču vai pakalpojumu un zīmes identiskuma vai līdzības dēļ varētu maldināt sabiedrību [sabiedrībai radīt sajaukšanas iespēju]; iespēja maldināt ir asociāciju iespēja ar agrāko preču zīmi [sajaukšanas iespēja ietver asociāciju iespēju ar agrāko preču zīmi];

- c) jebkādu apzīmējumu, kas ir identisks vai līdzīgs Kopienas preču zīmei saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, kas nav līdzīgi tiem, attiecībā uz ko ir reģistrēta Kopienas preču zīme, ja šī pēdējā ir Kopienā pazīstama un ja minētās zīmes izmantošanā bez pietiekama iemesla varētu netaisnīgi gūt labumu no Kopienas preču zīmes atšķirīguma [atšķirtspējas] vai pazīstamības [reputācijas] vai tai kaitēt.”

- 5 Regulas Nr. 40/94 51. pantā ar nosaukumu “Absolūts spēkā neesamības pamats” ir paredzēts:

“1. Kopienas preču zīmi paziņo [atzīst] par spēkā neesošu, ja [ITSB] iesniegts attiecīgs iesniegums, vai pamatojoties uz pretpasību lietas izskatīšanas procesā par pārkāpumu:

- a) ja Kopienas preču zīme ir reģistrēta, pārkāpjot [...] 7. panta noteikumus;
- b) ja pieteikuma iesniedzējs, iesniedzot pieteikumu par preču zīmi, ir rīkojies ļaunprātīgi.

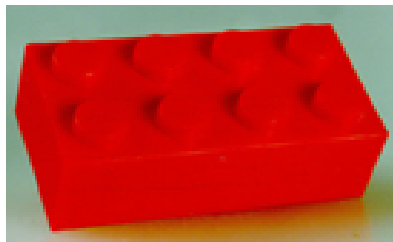
2. Ja Kopienas preču zīme ir reģistrēta, pārkāpjot 7. panta 1. punkta b), c) vai d) apakšpunkta prasības, to tomēr var neatzīt par spēkā neesošu, ja tās izmantošanas rezultātā tā ir ieguvusi atšķirtspēju saistībā ar precēm vai pakalpojumiem, [attiecībā] uz ko tā ir reģistrēta.

3. Ja spēkā neesamība ir pamatota tikai attiecībā uz dažām precēm vai pakalpojumiem, [attiecībā] uz ko preču zīme ir reģistrēta, īpašnieka tiesības atzīst par spēkā neesošām tikai uz šīm precēm vai pakalpojumiem.”

- 6 Regula Nr. 40/94 tika atcelta ar Padomes 2009. gada 26. februāra Regulu (EK) Nr. 207/2009 par Kopienas preču zīmi (OV L 78, 1. lpp.), kas ir stājusies spēkā 2009. gada 13. aprīlī. Tomēr, ievērojot lietas faktu norises laiku, tai piemērojama Regula Nr. 40/94.

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

- 7 1996. gada 1. aprīlī *Kirkbi A/S* (turpmāk tekstā — “*Kirkbi*”) — sabiedrība, kuras tiesību pārņēmēja ir apelācijas sūdzības iesniedzēja, — ITSB iesniedza Kopienas preču zīmes reģistrācijas pieteikumu tostarp attiecībā uz precēm, kuras atbilst aprakstam “spēles, rotaļlietas” un ietilpst 28. klasē atbilstoši pārskatītajam un grozītajam 1957. gada 15. jūnija Nicas Nolikumam par preču un pakalpojumu starptautisko klasifikāciju preču zīmju reģistrācijas vajadzībām (turpmāk tekstā — “Nicas nolīgums”). Preču zīme, kuru lūdza reģistrēt, ir sarkanas krāsas trīsdimensiju apzīmējums, kas attēlots šādi:

- 8 ITSB informēja *Kirkbi* par savu nodomu minēto reģistrācijas pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz, pirmkārt, to, ka attiecīgais apzīmējums attēlojot tikai vienkāršu spēļu klucīša formu un tādējādi tam neesot atšķirtspējas (Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts), un, otrkārt, ka minēto apzīmējumu veidojot tikai un vienīgi preču forma, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai (šīs regulas 7. panta

1. punkta e) apakšpunkta ii) daļa). Tomēr ITSB piekrita uz klausīt *Kirkbi* un izvērtēt tās iesniegtos apsvērumus un papildu pierādījumus. Pamatojoties uz šiem apstākļiem, tas secināja, ka reģistrācijai pieteiktais apzīmējums Eiropas Savienībā ir ieguvis atšķirtspēju un to neveido tikai un vienīgi preču forma, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai.
- 9 Pabeidzot šo pārbaudes procedūru, attiecīgā preču zīme tika reģistrēta 1999. gada 19. oktobrī.
- 10 1999. gada 21. oktobrī *Ritvik Holdings Inc.* (turpmāk tekstā — “*Ritvik*”) — sabiedrība, kuras tiesību pārņēmēja ir *Mega Brands, Inc.* (turpmāk tekstā — “*Mega Brands*”), — lūdza, lai, pamatojoties uz Regulas Nr. 40/94 51. panta 1. punkta a) apakšpunktu, šī preču zīme tiktu atzīta par spēkā neesošu attiecībā uz “konstruēšanas rotaļlietām”, kas Nicas nolīguma izpratnē ietilpst 28. klasē, uzskatot, ka tās reģistrācija esot pret-runā šīs regulas 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā, e) apakšpunkta ii) un iii) daļā un f) apakšpunktā paredzētajiem absolūtajiem atteikuma pamatojumiem.
- 11 2000. gada 8. decembrī ITSB Anulēšanas nodaļa apturēja lietas izskatīšanu, lai sagaidītu Tiesas nolēmumu lietā, kurā vēlāk tika pasludināts 2002. gada 18. jūnija spriedums *C-299/99 Philips (Recueil, I-5475. lpp.)* attiecībā uz Padomes 1988. gada 21. decembra Pirmās direktīvas 89/104/EEK, ar ko tuvina dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz preču zīmēm (OV 1989, L 40, 1. lpp.), 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otrā ievilkuma — tiesību normas, kuras redakcija atbilst Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas redakcijai — interpretāciju. 2002. gada 31. jūlijā process Anulēšanas nodaļā tika turpināts.
- 12 Ar 2004. gada 30. jūlija lēmumu Anulēšanas nodaļa, pamatojoties uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu, attiecīgo preču zīmi atzina par spēkā neesošu attiecībā uz “konstruēšanas rotaļlietām”, kas Nicas nolīguma izpratnē

ietilpst 28. klasē, uzskatot, ka šo preču zīmi veido tikai preces forma, kas ir vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai.

- 13 2004. gada 20. septembrī apelācijas sūdzības iesniedzēja par Anulēšanas nodaļas lēmumu iesniedza apelācijas sūdzību.
- 14 Ar apstrīdēto lēmumu Apelāciju paplašinātā padome, uzskatot, ka šajā lietā ir izpildīti Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas piemērošanas nosacījumi, šo apelācijas sūdzību noraidīja kā nepamatotu.
- 15 Apstrīdētā lēmuma 33. punktā Apelāciju paplašinātā padome vispirms uzskatīja, ka iebildumu, kas izvirzīts atbilstoši Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļai, nevar noraidīt, pamatojoties uz viedokļu aptaujām vai tirgus pētījumiem, jo, kā izriet no šī panta 3. punkta, izmantošanas rezultātā iegūtās atšķirtspējas pierādījums nevar atspēkot apstākli, ka aplūkotajam apzīmējumam ir funkcionāls raksturs. Minētā lēmuma 36. punktā tā piebilda, ka formai, kuras būtiskas īpašības atbilst tehniskai funkcijai, reģistrācijas aizliegums ir piemērojams tad, ja tajā ir ietverts tāds mazāk nozīmīgs patvaļīgs elements kā krāsa.
- 16 Apstrīdētā lēmuma 37. punktā Apelāciju paplašinātā padome konstatēja, ka *Legó* klučīša “augšējo virsmu raksturo četru cilindrisku pogu [projekciju] divas simetriskas rindas”.
- 17 Turpmāk šī paša lēmuma 39. un 40. punktā minētā Apelāciju padome uzskatīja, ka, lai gan ir taisnība, ka apstāklis, ka apzīmējums ir bijis vai joprojām ir patenta priekšmets, pats par sevi nav šķērslis, lai to reģistrētu kā preču zīmi, kas tā ir it īpaši tad, ja runa

ir par izgudrojumiem, kuru forma ornamentālu vai patvaļīgu elementu esamības dēļ nav pilnībā funkcionāla, tad tomēr agrāks patents esot praktiski neatspēkojams pierādījums, ka tajā izklāstītās vai [aizsardzībai] pieteiktās īpašības ir funkcionālas.

- 18 Turpinot, apstrīdētā lēmuma 41.–55. punktā Apelāciju paplašinātā padome apstiprināja Anulēšanas nodaļas vērtējumu, saskaņā ar kuru katrs no *Lego* klucīša formas elementiem un tātad minētais klucītis kopumā ir vajadzīgs tehniska rezultāta iegūšanai. Šo secinājumu tā balstīja uz Anulēšanas nodaļas veikto apelācijas sūdzības iesniedzējas agrāko patentu analīzi. Saskaņā ar Apelāciju paplašinātās padomes viedokli šīs analīzes noteicošie elementi ir šādi:

“42 [...] Oriģinālo [...] savienojamo spēļu klucīti, kas ir *Lego* klucīša priekštecis, izgudroja *Harry Fisher Page*, un tas tika aizsargāts ar vairākiem Apvienotās Karalistes patentiem: 1940. gada 25. novembrī piešķirto patentu Nr. 529 580, 1947. gada 17. aprīlī piešķirto patentu Nr. 587 206, 1949. gada 12. decembrī piešķirto patentu Nr. 633 055, 1950. gada 19. jūlijā piešķirto patentu Nr. 673 857 un 1961. gada 26. aprīlī piešķirto patentu Nr. 866 557. [Šie] patenti [...] attiecās uz tāda paša izmēra klucīti ar tādām pašām apaļajām projekcijām [...] kā *Lego* klucītim [...].

- 43 Attiecībā uz *Lego* klucīša augšējā virsmā izvietotajām [projekcijām] [Anulēšanas nodaļa] ir secinājusi, ka:

“[...] patentā [...] Nr. 866 557 [...] ir parādīts, [ka klucīši] ietver [...] augšējā virsmā izvietotās [projekcijas] [...], kas ir rindotas divās paralēlās rindās un šķērsām pa pāriem, [un] kurām ir vienādas atstarpes gareniski un šķērsām. Tieši tāds ir [projekciju] izvietojums [*Lego* klucīša] augšējā virsmā: divās rindās sakārtotas astoņas [projekcijas] šķērsām pa pāriem, kurām ir vienādas atstarpes [...]. Šo [projekciju]

mērķis ir ļaut tās savienot ar [citu] spēļu klucīšu apakšējo virsmu, lai ļautu vairākus [klucīšus] savstarpēji savienot un sadalīt.”

- 44 [Anulēšanas nodaļa] tāpat ir secinājusi, ka šis pats izgudrojums, kas ietver *Lego* klucīša augšējā virsmā izvietotās [projekcijas], ir aprakstīts patentā [..] Nr. 587 206. [..]

[..]

Apelāciju padome norāda, ka šī patenta 1. attēlā ir redzamas divas simetriskas četru cilindrisku [projekciju] rindas, kuras ir izvietotas patentētā klucīša, kas, šķiet, ir identisks attiecīgajam *Lego* klucītim, bet nav sarkanā krāsā, augšējā virsmā [..].

- 45 Procesā Apelāciju padomē īpašniece pati ir atzinusi, ka minētajos patentos ir aprakstīti *Lego* klucīša funkcionālie elementi un ka [projekciju] esamība ir vajadzīga, lai savienojamie [..] spēļu klucīši varētu pildīt savu funkciju.

[..]

- 47 Divas simetriskās četru cilindriskas formas [projekciju] rindas, kuras ir izvietotas patentētā klucīša augšējā virsmā, ir patenta [..] Nr. 587 206 [..] 1. attēlā norādītā

izgudrojuma “vēlamā forma”. [Anulēšanas nodaļa] tāpat ir secinājusi, ka [..] patents [..] Nr. 587 206 [..] “apstiprina, ka [projekciju] cilindriskā forma [ir] projekciju “vēlamais izpildes veids” [..]. [..]

[..]

51 Turklāt [Anulēšanas nodaļa] ir secinājusi, ka relatīvais [projekciju] lielums attiecībā pret klucīša virsmu relatīvo lielumu ietekmē “saķeres spēku”. Ja attiecība būs pārāk maza, klucīši būs vieglāk atdalāmi [..]. Turpretim, ja attiecība būtu pārāk liela [..], klucīšu atdalīšanai vajadzīgais [..] spēks būtu pārāk liels [..] [un] bērni, kas spēlējas vieni paši, varētu nespēt klucīšus viegli nodalīt.

[..]

53 Apelāciju padome norāda, ka [projekciju] relatīvā izmēra un pozīcijas tehniskā funkcija [..] patentā [..] Nr. 866 557 ir aprakstīta šādi:

“[Projekciju] [..] relatīvajam izmēram un pozīcijām ir jāatbilst noteiktai attiecībai, un atbilstoši izgudrojuma būtiskajām īpašībām [klucīša augšējā malā izvietotās projekcijas] ir izvietotas vienādi gareniski un šķērsām [..].”

54 [Anulēšanas nodaļa ir secinājusi], ka katrs no dažādiem *Lego* klucīša raksturojumiem pilda īpašu tehnisku funkciju, tas ir:

- [*klucīšu augšējā virsmā izvietotās projekcijas*]: augstums un diametrs [ietekmē] saķeres spēku; to skaits — konstruēšanas darbību daudzveidību; to izvietojums — konstruēšanas konfigurācijas;

- *projekcijas [klucīšu apakšējā virsmā]*: [ietekmē] saķeršanās spēku, skaits — labāku saķeršanās spēku visās pozīcijās; [..]

- *malas*: var savienot ar citu klucīšu malām, lai iegūtu sienu;

- *virsmā ar iedobumiem*: lai savienotu ar [projekcijām klucīša augšējā virsmā] un ļautu tos salikt kopā [..];

- *forma kopumā*: konstruēšanas klucīša forma; izmērs, kas ļauj bērnam to turēt rokā.

55 Apelāciju padome apstiprina [Anulēšanas nodaļas] lēmumā norādītos secinājumus, jo tos pārliecinoši apstiprina iepriekš analizētie pierādījumi. Turklāt Apelāciju padome secina, ka Anulēšanas nodaļa nekādi nav sagrozījusi vai nepareizi interpretējusi pierādījumus.

[..]

62 [...] Nav nekādu šaubu, ka [*Lego* klucīša] galvenā iezīme — divas augšējā virsmā izvietotās [projekciju] rindas — ir paredzēta, lai vienkāršam spēļu klucītim, kura augstuma, garuma un dziļuma izmēri ir proporcionāli īstam celtniecības ķieģelim, piešķirtu universālu un izturīgu savienošanas mehānismu [...], kāds šiem blokiem ir vajadzīgs, lai darbības ar tiem varētu veikt bērns. *Lego* klucīša īpašības acīmredzami ir pielāgotas, lai tās atbilstu iepriekš minētajai *Lego* klucīša lietderīgajai funkcijai, nevis paredzētas saistībā ar identifikācijas funkciju [...].

63 Tādējādi [...] Apelāciju padome [apstiprina] [Anulēšanas nodaļas] lēmumu, ka *Lego* klucītis ir pilnībā funkcionāls, jo tajā nav iekļauts neviens patvaļīgs vai ornamentāls elements. [...] Tādēļ *Lego* klucītim Apelāciju padome var piemērot [...] [iepriekš minētajā] spriedumā lietā *Philips* izteikto formulējumu, t.i., ka “būtiskas formas funkcionālās īpašības [...] ir paredzētas vienīgi tehniska rezultāta sasniegšanai”.

Tiesvedība Pirmās instances tiesā un pārsūdzētais spriedums

¹⁹ Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2006. gada 25. septembrī, prasītāja cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu.

²⁰ Lai pamatotu savu prasību, prasītāja izvirzīja vienu pamatu attiecībā uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas noteikumu pārkāpumu. Šis pamats bija sadalīts divās daļās; pirmā no tām attiecās uz šīs tiesību normas kļūdainu interpretāciju, bet otrā — uz attiecīgās preču zīmes priekšmeta kļūdainu vērtējumu.

- 21 Šī pamata pirmās daļas ietvaros prasītāja norādīja, ka Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas mērķis neesot izslēgt, ka funkcionāla rakstura formas kā tādas tiek reģistrētas kā preču zīmes. Tā uzskatīja, ka noteicošais jautājums esot, vai preču zīmes aizsardzība radītu monopolu uz attiecīgās formas tehniskiem risinājumiem vai funkcionālām īpašībām.
- 22 Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka šī argumentācija nevar novest pie apstrīdētā lēmuma atcelšanas. Šī nolēmuma pamatojums būtībā ir šāds:

“37 [...] Prasītāja Apelāciju paplašinātajai padomei būtībā pārmet, ka, uzskatot, ka alternatīvu funkcionāli ekvivalentu formu, kurās ir izmantots tāds pats tehniskais risinājums, esamībai Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas piemērošanas vajadzībām nav nozīmes, tā neesot ievērojusi šīs normas, it īpaši vārdu “tikai un vienīgi” un “vajadzīga”, piemērošanas jomu.

38 Šajā ziņā ir jākonstatē, pirmkārt, ka vārds “tikai”, kas ir sastopams gan Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā, gan arī Direktīvas [89/104] 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otrajā ievilkumā, ir jāskata, ievērojot [iepriekš minētā] sprieduma lietā *Philips* 79., 80. un 83. punktā izmantoto izteicienu “būtiskas īpašības, kas atbilst tehniskai funkcijai”. No šī izteiciena izriet, ka, ja visas būtiskās formas īpašības atbilst tehniskai funkcijai, nebūtisku īpašību pievienošana, kam nav tehniskas funkcijas, nerada iespēju izvairīties no šī absolūtā atteikuma pamatojuma piemērošanas minētajai formai. Tādējādi Apelāciju paplašinātā padome pamatoti ir veikusi savu attiecīgās formas funkcionālā rakstura analīzi, ņemot vērā īpašības, kuras tā uzskatījusi par būtiskām. Tātad ir jākonstatē, ka vārdu “tikai” tā ir interpretējusi pareizi.

39 Otrkārt, no [iepriekš minētā] sprieduma lietā *Philips* 81. un 83. punkta izriet, ka gan Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā, gan arī Direktīvas [89/104] 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otrajā ievilkumā iekļautais formulējums — “[kura] vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai” — nenozīmē, ka šis absolūtais atteikuma pamatojums ir piemērojams tikai tad, ja attiecīgā forma ir vienīgā, kas ļauj sasniegt vajadzīgo rezultātu. [Šī sprieduma] 81. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka, “[ja] pastāv citas formas, kas ļauj sasniegt to pašu tehnisko rezultātu, [ar to nevar] panākt, ka netiek piemērots reģistrācijas atteikuma pamatojums”, un [minētā sprieduma] 83. punktā tā ir nospriedusi, ka “apzīmējuma reģistrācija, kas sastāv no [preces] formas, [ir izslēgta,] pat ja attiecīgo tehnisko rezultātu var sasniegt, izmantojot citas formas”. Tātad, lai piemērotu šo absolūto atteikuma pamatojumu, pietiek ar to, ka būtiskās formas īpašības ietver tehniski cēloņsakarīgas un paredzētā tehniskā rezultāta sasniegšanai pietiekamas īpašības, no kā izriet, ka tās ir piedēvējamas tehniskajam rezultātam. No tā ir secināms, ka, uzskatot, ka vārds “vajadzīga” nozīmē, ka forma ir prasīta, lai sasniegtu tehnisku rezultātu, pat ja to var sasniegt, izmantojot citas formas, Apelāciju paplašinātā padome nav pieļāvusi kļūdu.

40 Treškārt, ir jāteic, ka pretēji tam, ko norāda prasītāja, [iepriekš minētā] sprieduma lietā *Philips* 81. un 83. punktā Tiesa ir noraidījusi “citu formu, kas ļauj sasniegt to pašu tehnisko rezultātu,” nozīmi, nenodalot formas, kurās ir izmantots cits “tehnisks risinājums”, un formas, kurās izmantots tas pats “tehnisk[ais] risinājums”.

[..]

43 No visa iepriekš minētā izriet, ka ar Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu netiek pieļauta ikvienas formas reģistrācija, kuru tās būtisko īpašību ziņā veido tikai preces forma, kas ir tehniski cēloņsakarīga un pietiekama paredzētā tehniskā rezultāta sasniegšanai, pat ja šo rezultātu var sasniegt ar citām formām, izmantojot to pašu vai citu tehnisko risinājumu.

- 44 Tādējādi ir jākonstatē, ka Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu Apelāciju paplašinātā padome nav interpretējusi kļūdaini.”
- 23 Prasības Pirmās instances tiesā pamatojumam izvirzītā pamata otrās daļas ietvaros prasītāja Apelāciju paplašinātajai padomei pārmeta, ka tā neesot pienācīgi identificējusi attiecīgās formas būtiskās īpašības un esot kļūdaini novērtējusi minētās formas funkcionālo raksturu.
- 24 Tā apgalvoja, pirmkārt, ka Apelāciju paplašinātā padome savā pārbaudē esot iekļāvusi elementus, kuriem nav nozīmes, tādus kā *Lego* klucīša virsma, kura neesot attiecīgā trīsdimensiju apzīmējuma daļa, t.i., minētā klucīša apakšējā virsma ar iedobumiem. Otrkārt, Apelāciju paplašinātā padome bez kritiskas analīzes esot akceptējusi *Mega Brands* piedāvāto un finansēto ekspertīzi un tajā pašā laikā, identificējot būtiskās attiecīgās formas īpašības, neesot ņēmusi vērā tādus prasītājas sniegtus nozīmīgus datus kā dati par minētās formas uztveri no patērētāju viedokļa.
- 25 Šo otro daļu Pirmās instances tiesa tāpat ir noraidījusi. Proti, tā ir konstatējusi, ka:
- “70 Pirmkārt, tiktāl, ciktāl prasītāja apgalvo, ka būtisko attiecīgās formas īpašību noteikšana ir jāveic, ievērojot patērētāju viedokli, un ka analizē ir jāņem vērā patērētāju aptaujas, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas ietvaros šī noteikšana tiek veikta ar specifisku mērķi ļaut izvērtēt attiecīgās formas funkcionālo raksturu. Būtisko formas īpašību funkcionālā rakstura analizē mērķa patērētāja uztverei nav nozīmes. Mērķa patērētājam

var nebūt vajadzīgo tehnisko zināšanu, kas ir vajadzīgas būtisko formas īpašību vērtējumam, no kā izriet, ka dažas īpašības no tā viedokļa var būt būtiskas, lai gan funkcionālā rakstura analīzes kontekstā tās tādas nav, un otrādi. Tādējādi ir uzskatāms, ka Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas piemērošanas vajadzībām būtiskās formas īpašības ir nosakāmas objektīvi, pamatojoties uz preču zīmes reģistrācijas pieteikuma iesniegšanas brīdī norādīto tās grafisko attēlu un iespējamo aprakstu.

[..]

- 72 Otrkārt, prasītāja Apelāciju paplašinātajai padomei [tāpat] pārmet, ka tā neesot identificējusi būtiskās attiecīgās formas īpašības un esot aplūkojusi nevis attiecīgo formu, bet visu *Legó* klucīti kopumā, savā analīzē iekļaujot neredzamos elementus, tādus kā apakšējā virsma ar iedobumiem [..].

[..]

- 75 Tomēr ir jākonstatē, ka [Apelāciju paplašinātās padomes] veiktā analīze iekļauj [..] visus [attiecīgajā apzīmējumā] redzamos elementus, katrs no kuriem [atbilstoši apstrīdētā lēmuma 54. punktā teiktajam] pilda īpašu tehnisku funkciju [..]. Tāpat ir jākonstatē, ka ne ar vienu lietā esošu pierādījumu nevar apšaubīt šo īpašību kā attiecīgās formas būtisko īpašību identificēšanas precizitāti.

76 Tā kā visas būtiskās attiecīgās formas īpašības Apelāciju paplašinātā padome ir identificējusi pareizi, tas, ka tā ir ņēmusi vērā arī citas īpašības, [apstrīdētā] lēmuma tiesiskumu neietekmē.

[..]

78 [Turpinājumā] ir jāuzsver, ka, analizējot šādi noteikto būtisko īpašību funkcionālo raksturu, nekas neliedz Apelāciju paplašinātajai padomei ņemt vērā neredzamos *Lego* klucīša elementus, tādus kā apakšējā virsma ar iedobumiem un sekundārās projekcijas, kā arī visus citus atbilstošos pierādījumus. Šajā lietā Apelāciju paplašinātā padome šajā ziņā ir atsaukusies uz prasītājas agrākajiem patentiem, uz to, ka prasītāja ir pieļāvusi, ka šajos patentos ir aprakstīti *Lego* klucīša funkcionālie elementi, un uz eksperta atzinumiem [..].

79 [..] [Saistībā ar] ekspertīzi, [..] [ko] ir iesniegusi un finansējusi [*Mega Brands*], [..] [šīs ekspertīzes autora] secinājumus par *Lego* klucīša īpašību funkcionālo raksturu apstiprina agrākie patenti [..].”

Lietas dalībnieku prasījumi

26 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, un

— piespriest ITSB atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 ITSB un *Mega Brands* prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību, un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

- 28 Apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza tikai vienu pamatu attiecībā uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas noteikumu pārkāpumu. Šim pamatam ir trīs daļas.

Par pirmo daļu attiecībā uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā iekļautā atteikuma pamatojuma mērķi un piemērošanas jomu

Lietas dalībnieku argumenti

- 29 Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka, lai gan ar Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu ir aizliegta tādu formu reģistrācija, kuru kā preču zīmes aizsardzība varētu radīt nelikumīgu ierobežojumu konkurentiem, tomēr šīs tiesību normas mērķis neesot aizliegt reģistrēt ikvienu formu, kura pilda tehnisku funkciju. Formas reģistrācijai esot jābūt izslēgtai tikai tad, ja tā rezultātā tiktu piešķirts monopols uz tehniskiem risinājumiem vai funkcionālām īpašībām.
- 30 Šajā ziņā izteiciens “tehniskais risinājums” esot jānošķir no vārdiem “tehniskais rezultāts”, jo tehnisko rezultātu varot panākt ar dažādiem tehniskiem risinājumiem. Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka, ja pastāv vairākas no funkcionālā viedokļa

ekvivalentas formas, kādam uzņēmumam piešķirta tādas specifiskas formas kā preču zīme aizsardzība neliedzot konkurentiem piemērot to pašu tehnisko risinājumu.

- 31 Pārsūdzētā sprieduma 43. punktā apgalvojot, ka tā 37.–42. punktā norādīto iemeslu dēļ ar Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu netiek pieļauta formas reģistrācija, pat ja tehnisko rezultātu var sasniegt ar citu formu, izmantojot to pašu tehnisko risinājumu, Pirmās instances tiesa tādējādi esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā, ka alternatīvu formu esamībai ir ļoti liela nozīme, jo tā parādot, ka nav monopola rašanās riska. Vienlaikus Pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā, ka vienu un to pašu patentētu izgudrojumu bieži vien var īstenot vairākās formās. Šis pieņēmums turklāt attiecoties uz aplūkojamo gadījumu, jo apelācijas sūdzības iesniedzējas konkurenti katrā ziņā varot piemērot to pašu tehnisko risinājumu, nekopējot *Lego* klucīša formu.
- 32 Apelācijas sūdzības iesniedzēja turklāt uzskata, ka, lemjot šādi, Pirmās instances tiesa neesot ņēmusi vērā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Philips* paustās norādes. Šajā ziņā tā apgalvo, ka minētajā spriedumā Tiesa nekādā ziņā neesot uzskatījusi, ka alternatīvu formu esamībai nebūtu nozīmes. Minētā sprieduma 83. un 84. punktā Tiesa esot vienīgi norādījusi, ka, ja Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas nosacījumi ir izpildīti, vairs nav nozīmes tam, ir vai nav alternatīvas formas.
- 33 Savukārt *Mega Brands* uzskata, ka attiecīgā apzīmējuma kā preču zīmes reģistrācija ļautu apelācijas sūdzības iesniedzējai aizliegt jebkuram konkurentam spēļu klucīšu tirgū izmantot labāko un funkcionālāko formu. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēja no jauna iegūtu monopolu, kas tai iepriekš ir bijis tās patentu rezultātā.

- 34 Katrā ziņā atzīstot, ka vienkārša formas aprakstīšana patentā pati par sevi nav šķērslis, lai šo formu reģistrētu kā preču zīmi, *Mega Brands* norāda, ka šāds apraksts tomēr esot nozīmīga norāde, ka minēto formu nosaka vienīgi tās funkcija.
- 35 ITSB uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija ir pretēja Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas burtam un garam. Atbilstoši ITSB viedoklim vārdu “tikai un vienīgi” un “vajadzīga” esamība minētajā tiesību normā nenozīmējot, ka ir aizliegts reģistrēt tikai formas, kas kā tādas ir nepieciešamas vēlamās funkcijas izpildei. Attiecīgais atteikuma pamatojums attiecoties uz visām būtībā funkcionālām formām, kuras ir saistītas ar rezultātu.
- 36 ITSB arī norāda, ka, ja apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija tiktu apstiprināta, netiktu nodrošināta konkurentu brīvība piekļūt alternatīvām formām. Kādas specifiskas formas kā preču zīmes reģistrācija turpmāk ļautu apelācijas sūdzības iesniedzējai aizliegt ne vien visas identiskas, bet arī līdzīgas formas. Tas attiecoties, piemēram, uz klucīšiem ar nedaudz augstākām vai lielākām projekcijām nekā *Lego* klucītim.
- 37 Attiecībā uz atšķirību starp dažādiem intelektuālā īpašuma veidiem ITSB norāda, ka, izņemot patentu tiesības, tiesības ierobežot konkurenci attiecībā uz kādu formu it īpaši esot paredzētas dizainparauga tiesību īpašniekiem atbilstoši Padomes 2001. gada 12. decembra Regulai (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem (OV 2002, L 3, 1. lpp.). Tomēr tas atgādina, ka šīs regulas 8. panta 1. punktā ir noteikts, ka “Kopienas dizainparauga tiesības neattiecas uz ražojuma izskata iezīmēm, ko nosaka tikai ražojuma tehniskā funkcija”.

Tiesas vērtējums

- 38 Atbilstoši iedibinātajai judikatūrai preču zīmju tiesības ir Savienības konkurences sistēmas pamatelements. Šādā sistēmā katram uzņēmumam, lai piesaistītu klientus ar savu preču vai pakalpojumu kvalitāti, ir jābūt iespējai reģistrēt kā preču zīmes apzīmējumus, kas patērētājiem bez sajaukšanas iespējas ļauj atšķirt šīs preces vai pakalpojumus no citas izcelsmes precēm vai pakalpojumiem (šajā ziņā skat. 2001. gada 4. oktobra spriedumu lietā *C-517/99 Merz & Krell, Recueil*, I-6959. lpp., 21. un 22. punkts; 2002. gada 12. novembra spriedumu lietā *C-206/01 Arsenal Football Club, Recueil*, I-10273. lpp., 47. un 48. punkts, kā arī 2007. gada 26. aprīļa spriedumu lietā *C-412/05 P Alcon/ITSB, Krājums*, I-3569. lpp., 53. un 54. punkts).
- 39 Preces forma ir starp tiem apzīmējumiem, kas var būt preču zīme. Runājot par Kopienas preču zīmi, tas izriet no Regulas Nr. 40/94 4. panta, saskaņā ar kuru Kopienas preču zīmes var izveidot no visiem apzīmējumiem, ko var attēlot grafiski, tādiem kā vārdi, modeļi, preču vai to iepakojuma forma, ar nosacījumu, ka ar šo apzīmējumu palīdzību iespējams parādīt viena uzņēmuma preču un pakalpojumu atšķirību no citu uzņēmumu precēm un pakalpojumiem (šajā ziņā skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās *C-456/01 P* un *C-457/01 P Henkel/ITSB, Recueil*, I-5089. lpp., 30. un 31. punkts).
- 40 Šajā lietā nav strīda par to, ka *Lego* klucīša forma tās izmantošanas rezultātā ir ieguvusi atšķirtspēju un tādējādi tas ir apzīmējums, ar kura palīdzību iespējams parādīt apelācijas sūdzības iesniedzējas preču atšķirību no citas izcelsmes precēm.
- 41 *Ritvik* apgalvojums, kuru ir pārņēmusi tās tiesību pārņēmēja *Mega Brands* un apstiprinājusi Anulēšanas nodaļa un Apelāciju paplašinātā padome, kā arī Pirmās instances tiesa, atbilstoši kuram *Lego* klucītis tomēr nav piemērots, lai to reģistrētu kā preču

zīmi, ir balstīts uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu, saskaņā ar kuru neregistrē apzīmējumus, kas sastāv tikai un vienīgi no preču formas, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai.

- 42 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Apelāciju paplašinātā padome, bet pēc tam — Pirmās instances tiesa šo tiesību normu esot interpretējusi pārāk plaši un tādejādi kļūdaini.
- 43 Lai izvērtētu šo iebildumu, ir jāatgādina, ka katrs no Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punktā paredzētajiem reģistrācijas atteikuma pamatojumiem ir jāinterpretē, ņemot vērā tā pamatā esošās vispārējās intereses (iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Henkel/ITSB*, 45. punkts, kā arī 2006. gada 12. janvāra spriedums lietā *C-173/04 P Deutsche SiSi-Werke/ITSB*, Krājums, I-551. lpp., 59. punkts). Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas pamatā esošās intereses ir nepieļaut, ka tiesību uz preču zīmi rezultātā uzņēmumam tiek piešķirts monopols uz tehniskiem risinājumiem vai funkcionālām īpašībām (pēc analogijas saistībā ar Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otro ievilkumu skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Philips*, 78. punkts, un 2003. gada 8. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no *C-53/01 līdz C-55/01 Linde u.c., Recueil*, I-3161. lpp., 72. punkts).
- 44 Likumdevēja paredzētās normas šajā ziņā atspoguļo divu apsvērumu izvērtēšanu, katrs no kuriem var dot ieguldījumu veselīgas un godīgas konkurences sistēmas īstenošanā.
- 45 Pirmkārt, Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punktā paredzētais aizliegums kā preču zīmes reģistrēt apzīmējumus, kas sastāv no preču formas, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai, nodrošina, ka uzņēmumi nevar izmantot preču zīmju tiesības, lai neierobežotā laika posmā pagarinātu ekskluzīvās tiesības uz tehniskiem risinājumiem.

46 Ja preces forma vienkārši ietver šīs preces ražotāja izstrādāto un pēc tā pieteikuma patentēto tehnisko risinājumu, šīs formas kā preču zīmes aizsardzība pēc patenta termiņa beigām ievērojami un pastāvīgi samazinātu citu uzņēmumu iespēju izmantot minēto tehnisko risinājumu. Taču Savienībā izstrādātajā intelektuālā īpašuma tiesību sistēmā tehniskie risinājumi var tikt aizsargāti vienīgi ierobežotā laika posmā, no kā izriet, ka pēc tam visi saimnieciskās darbības subjekti tos var brīvi izmantot. Kā ITSB norādījis savas šī sprieduma 37. punktā rezumētās argumentācijas ietvaros, šis apsvērums ir ne tikai Direktīvas 89/104 un Regulas Nr. 40/94 saistībā ar preču zīmju tiesībām, bet arī Regulas Nr. 6/2002 saistībā ar dizainparaugiem pamatā.

47 Turklāt, izslēdzot Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētos atteikuma pamatojumus no šī paša panta 3. punktā paredzētā izņēmuma piemērošanas jomas, likumdevējs īpaši stingri ir noteicis, ka formas, kuras vajadzīgas tehniska rezultāta iegūšanai, nav piemērotas, lai reģistrētu kā preču zīmes. Tātad no minētās regulas 7. panta 3. punkta izriet, ka, pat tad, ja preces forma, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai, tās izmantošanas rezultātā ir ieguvusi atšķirtspēju, to ir aizliegts reģistrēt kā preču zīmi (pēc analogijas saistībā ar Direktīvas 89/104 3. panta 3. punktu - tiesību normu, kas būtībā ir identiska Regulas Nr. 40/94 7. panta 3. punktam, skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Philips*, 57. punkts, un 2007. gada 20. septembra spriedumu lietā C-371/06 *Benetton Group*, Krājums, I-7709. lpp., 25.–27. punkts).

48 Otrkārt, Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzēto atteikuma pamatojumu ierobežojot ar apzīmējumiem, ko veido “tikai un vienīgi” preces forma, kas ir “vajadzīga” tehniska rezultāta iegūšanai, likumdevējs ir pienācīgi ņēmis vērā, ka ikviena preces forma zināmā mērā ir funkcionāla un ka tādējādi nebūtu piemēroti atteikt kā preču zīmi reģistrēt preces formu, pamatojoties tikai uz to, ka tai ir funkcionālas īpašības. Ar vārdiem “tikai un vienīgi” un “vajadzīga” minētajā tiesību

normā ir nodrošināts, ka reģistrācija tiek atteikta tikai tām preces formām, kuras ietver vienīgi tehnisku risinājumu un kuru kā preču zīmju reģistrācija tādējādi faktiski apgrūtinātu šī tehniskā risinājuma izmantošanu citiem uzņēmumiem.

- 49 Tādējādi pēc tam, kad Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas mērķis un piemērošanas joma ir precizēta un atgādināta, ir jāpārbauda, vai, kā to norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, Pirmās instances tiesa šo tiesību normu nav interpretējusi nepareizi.
- 50 Minētās tiesību normas interpretāciju Pirmās instances tiesa ir rezumējusi pārsūdzētā sprieduma 43. punktā, nospriežot, ka ar to “netiek pieļauta ikvienas formas reģistrācija, kuru tās būtisku īpašību ziņā veido tikai preces forma, kas ir tehniski cēloņsakarīga un pietiekama paredzētā tehniskā rezultāta sasniegšanai, pat ja šo rezultātu var sasniegt ar citām formām, izmantojot to pašu vai citu tehnisko risinājumu”.
- 51 Saistībā ar nosacījumu par to, ka minētais atteikuma pamatojums ir piemērojams ikvienam apzīmējumam, kas sastāv “tikai un vienīgi” no preču formas, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai, pārsūdzētā sprieduma 38. punktā Pirmās instances tiesa ir izklāstījusi, ka šis nosacījums ir izpildīts, ja visas būtiskās formas īpašības atbilst tehniskai funkcijai, un nebūtisku īpašību, kurām nav tehniskas funkcijas, esamībai šajā sakarā nav nozīmes.
- 52 Šo interpretāciju apstiprina iepriekš minētā sprieduma lietā *Philips* 79. punkts. Turklāt tā atspoguļo šī sprieduma pamatā esošo ideju, kuru ģenerāladvokāts Ruiss-Harabo Kolomers ir paudis savā šajā lietā sniegto secinājumā 28. punktā un kura ir atspoguļota tā secinājumu lietā, kurā tika pasludināts 2004. gada 12. februāra spriedums C-363/99 *Koninklijke KPN Nederland (Recueil, I-1619. lpp.)*, 72. punktā, t.i., ka viena vai dažu mazāk nozīmīgu elementu esamība trīsdimensiju apzīmējumā, kurā visus

būtiskos elementus nosaka ar šo apzīmējumu īstenotais tehniskais risinājums, neietekmē secinājumu, ka minēto apzīmējumu veido tikai preces forma, kura vajadzīga tehniska rezultāta iegūšanai. Turklāt, tā kā šī interpretācija netieši nozīmē, ka Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzētais atteikuma pamatojums ir piemērojams tikai tad, ja visas apzīmējuma būtiskās īpašības ir funkcionālas, minētā interpretācija nodrošina, ka, pamatojoties uz šo tiesību normu, šāda apzīmējuma kā preču zīmes reģistrāciju nevar atteikt tad, ja attiecīgās preces formā ir iekļauts tāds svarīgs nefunkcionāls elements kā ornamentāls vai iztēles radīts elements, kuram minētajā formā ir būtiska loma.

53 Attiecībā uz nosacījumu, ka, pamatojoties uz Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļu, preču formas kā preču zīmes reģistrāciju var atteikt vienīgi tad, ja tā ir “vajadzīga” paredzētā tehniskā rezultāta iegūšanai, pārsūdzētā sprieduma 39. punktā Pirmās instances tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka šis nosacījums nenozīmē, ka attiecīgajai formai ir jābūt vienīgajai, kas ļauj sasniegt šo rezultātu.

54 Ir taisnība, kā to norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, ka dažos gadījumos to pašu tehnisko rezultātu var sasniegt ar dažādiem risinājumiem. Tātad var pastāvēt alternatīvas citu izmēru vai cita dizaina formas, kas ļauj sasniegt to pašu tehnisko rezultātu.

55 Tomēr pretēji tam, ko norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, no šī apstākļa kā tāda neizriet, ka attiecīgās formas kā preču zīmes reģistrācija varētu neskart šajā formā ietvertā tehniskā risinājuma pieejamību citiem saimnieciskās darbības subjektiem.

- 56 Šajā ziņā ir jāteic, kā ir norādījis ITSBS, ka saskaņā ar Regulas Nr. 40/94 9. panta 1. punktu preces vienīgi funkcionālas formas kā preču zīmes reģistrācija var šīs preču zīmes īpašniekam dot tiesības aizliegt citiem uzņēmumiem ne vien tās pašas formas, bet arī līdzīgu formu izmantošanu. Tādējādi pastāv risks, ka minētā īpašnieka konkurentiem kļūs neiespējama būtiska alternatīvu formu skaita izmantošana.
- 57 Tas tā būtu it īpaši dažādu preces pilnībā funkcionālu formu vienlaicīgas reģistrācijas gadījumā, kad šīs reģistrāciju kopums radītu risku pilnībā neļaut citiem uzņēmumiem ražot un tirgot noteiktas preces ar zināmu tehnisku funkciju.
- 58 Turklāt šie apsvērumi ir atspoguļoti iepriekš minētā sprieduma lietā *Philips* 81. un 83. punktā, saskaņā ar kuriem citu formu, kas ļauj sasniegt to pašu tehnisko rezultātu, esamība pati par sevi neizslēdz Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otrajā ievilkumā, kura formulējums atbilst Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas formulējumam, paredzētā atteikuma pamatojuma piemērošanu.
- 59 Tiktāl, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja vēl norāda uz faktu, ko ITSBS neapstrīd, ka, lai izmantotu to pašu tehnisko risinājumu, tās konkurentiem neesot vajadzības laist tirgū spēļu klucīšus, kuru forma un izmēri visādā ziņā būtu identiski *Lego* klucīša formai un izmēriem, ir pietiekami konstatēt, ka šis apstāklis nevarētu būt šķērslis piemērot Savienības likumdevēja izstrādātos un iepriekš interpretētos noteikumus, saskaņā ar kuriem apzīmējumu, ko veido preces forma, kas bez nefunkcionālu būtisku elementu pievienošanas ietver tikai tehnisku funkciju, nevar reģistrēt kā preču zīmi,

jo šāda reģistrācija pārāk lielā mērā ierobežotu konkurentu iespējas laist tirgū preces formas, kurās ir iekļauts šis pats tehniskais risinājums.

60 Tas it īpaši ir piemērojams tādos apstākļos kā šajā gadījumā, kurā kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka pārbaudītajā preces formā iekļautais risinājums ir tehniski vēlams attiecīgo preču kategorijai. Ja trīsdimensiju apzīmējums, ko veido šāda forma, tiktu reģistrēts kā preču zīme, tās īpašnieces konkurentiem būtu grūti laist tirgū preces formas, kuras veido patiesas alternatīvas, t.i., formas, kuras nebūtu līdzīgas, bet kuras, aplūkojot no funkcionālā viedokļa, tomēr būtu interesantas patērētājam.

61 Šādos apstākļos nevar aizsargāt uzņēmuma, kas ir izstrādājis kādu tehnisku risinājumu, stāvokli attiecībā pret konkurentiem, kuri laiž tirgū preces formas paraugam atbilstošas kopijas, kurās ir iekļauts precīzi tāds pats risinājums, piešķirot minētajam uzņēmumam monopolu, kurš tiek iegūts, kā preču zīmi reģistrējot trīsdimensiju apzīmējumu, ko veido minētā forma, taču attiecīgajā gadījumā šādu stāvokli var izvērtēt, ņemot vērā tiesību normas negodīgas konkurences jomā. Tomēr šāda pārbaude nav šīs tiesvedības priekšmets.

62 Tā kā visu iepriekš minēto iemeslu dēļ nevar atbalstīt apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus, kas sniegti tās izvirzītā pamata pirmās daļas ietvaros, šī daļa ir jānoraida.

Par otro daļu attiecībā uz nepareizu kritēriju piemērošanu, nosakot preces formas būtiskās īpašības

Lietas dalībnieku argumenti

- ⁶³ Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka “būtisko īpašību” jēdziens esot “atšķirtspējīgo un dominējošo elementu” sinonīms un ka minēto pazīmju identificēšana esot jāveic no konkrētās sabiedrības daļas, t.i., samērā informēta, uzmanīga un apdomīga vidusmēra patērētāja, viedokļa.
- ⁶⁴ Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, ņemot vērā iepriekš minēto spriedumu lietā *Philips*, ikviena Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzētā atteikuma pamatojuma pārbaude esot jāveic divos posmos, t.i., pirmkārt, identificējot apzīmējuma būtiskās īpašības no vidusmēra patērētāja viedokļa un, otrkārt, ar ekspertu palīdzību pārbaudot jautājumu, vai minētās pazīmes ir vajadzīgas tehniskā rezultāta sasniegšanai.
- ⁶⁵ Tādējādi, pārsūdzētā sprieduma 70. punktā apstiprinot Apelāciju paplašinātās padomes nostāju, ka, identificējot trīsdimensiju apzīmējuma būtiskās īpašības, nav jāņem vērā patērētāja uztvere un pētījumi, kas ir veikti, lai novērtētu šo uztveri, Pirmās instances tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

- 66 *Mega Brands* norāda, ka minētais “būtisko īpašību” jēdziens esot jāizprot Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzēto jēdzienu “tikai un vienīgi” un “vajadzīga” kontekstā. Šajā ziņā neesot nozīmes tādiem apelācijas sūdzības iesniedzējas norādītajiem kritērijiem kā atšķirtspēja un sabiedrības uztvere.
- 67 ITSB uzskata, ka, pat pieņemot, ka būtisko formas īpašību identificēšana būtu veicama pirms to funkcionalitātes novērtējuma, šie divi posmi ietilpstot vienā un tajā pašā pārbaudē ar mērķi noteikt, vai formas funkcijas izpildei minētie elementi ir būtiski.

Tiesas vērtējums

- 68 Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas pareizai piemērošanai ir vajadzīgs, lai iestāde, kas lemj par attiecīgā trīsdimensiju apzīmējuma kā preču zīmes reģistrāciju, pienācīgi identificētu tā būtiskās īpašības.
- 69 Kā to savu secinājumu 63. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, vārdi “būtiskas īpašības” ir jāsaprot kā tādi, kas nozīmē apzīmējuma svarīgākos elementus.
- 70 Minēto būtisko īpašību identifikācija ir jāveic katrā atsevišķā gadījumā. Starp dažādiem elementu veidiem, kas var būt iekļauti apzīmējumā, faktiski nav nekādas sistēmātiskas hierarhijas (šajā ziņā skat. 2008. gada 17. jūlija spriedumu lietā *C-488/06 P L & D/ITSB*, Krājums, I-5725. lpp., 55. punkts). Vispārīgi, pētot būtiskās apzīmējuma īpašības, kompetentā iestāde var vai nu tieši balstīties uz izrietošo no apzīmējuma

kopējo iespaidu, vai vispirms veikt secīgu katra no apzīmējumu veidojošiem elementiem pārbaudi (pēc analogijas skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no C-468/01 P līdz C-472/01 P *Procter & Gamble/ITSB*, *Recueil*, I-5141. lpp., 45. punkts, kā arī 2005. gada 30. jūnija spriedumu lietā C-286/04 P *Eurocermex/ITSB*, *Krājums*, I-5797. lpp., 23. punkts).

71 Tādējādi būtisku trīsdimensiju apzīmējuma īpašību identificēšanu saistībā ar Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzētā atteikuma pamatojuma iespējamo piemērošanu atkarībā no konkrētā gadījuma, it īpaši atkarībā no apzīmējuma sarežģītības pakāpes, var veikt, īstenojot vienkāršu minētā apzīmējuma vizuālo analīzi, vai, gluži pretēji, balstīt uz padziļinātu analīzi, tās ietvaros ņemot vērā vērtējumam piemērotus elementus, tādas kā pētījumi vai ekspertīzes, vai arī dati par intelektuālā īpašuma tiesībām, kuras agrāk tikušas piešķirtas saistībā ar attiecīgo precī.

72 Tiklīdz ir identificētas būtiskās apzīmējuma īpašības, kompetentajai iestādei vēl ir jāpārbauda, vai visas šīs īpašības atbilst attiecīgās preces tehniskajai funkcijai. Kā ir izklāstīts šī sprieduma 52. punktā, ja preču zīmes reģistrācijas pieteikums ir iesniegts attiecībā uz preces formu, kurā būtiska loma ir tādām nefunkcionālam elementam kā ornamentāls vai iztēles radīts elements, Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļa nav piemērojama. Šajā gadījumā konkurējošiem uzņēmumiem ir viegli pieejamas alternatīvas formas ar ekvivalentu funkcionalitāti, no kā izriet, ka nav tehniskā risinājuma pieejamības apdraudējuma riska. Šajā gadījumā preču zīmes īpašnieka konkurenti šo tehnisko risinājumu varēs bez grūtībām ietvert preces formās, kurās nav tāda paša nefunkcionālā elementa kā tas, kas ir iekļauts minētā īpašnieka preces formā, un kuras, salīdzinot ar minētā īpašnieka formu, nav nedz identiskas, nedz arī līdzīgas.

73 Šajā lietā apstrīdētā lēmuma 62. punktā Apelāciju paplašinātā padome ir konstatējusi, ka apzīmējuma, ko veido *Lego* klucītis, galvenā iezīme ir divas augšējā virsmā izvietotās projekciju rindas. Pārbaudot Anulēšanas nodaļas veikto analīzi, minētā padome īpašu uzmanību veltīja tam, ka šis elements bija iekļauts agrākajos *Kirkbi* patentos. Šis pārbaudes rezultātā ir secināts, ka minētais elements ir nepieciešams, lai sasniegtu attiecīgajai precei paredzēto tehnisko rezultātu, t.i., spēļu klucīšu savienojamību. Turklāt, kā tas īpaši izriet no apstrīdētā lēmuma 54. un 55. punkta, Apelāciju paplašinātā padome ir uzskatījusi, ka visi pārējie apzīmējuma, ko veido minētais klucītis, elementi, izņemot vienīgi tā krāsu, tāpat ir funkcionāli.

74 Tā kā Pirmās instances tiesa, lai secinātu, ka visi *Lego* klucīša formas elementi, izņemot tā krāsu, ir funkcionāli, ir balstījusies uz tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, tās vērtējums gadījumā, ja apelācijas sūdzības iesniedzēja neizvirza apgalvojumu par [faktu] sagrozišanu, apelācijas stadijā nav pakļauts Tiesas kontrolei.

75 Runājot par apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, saskaņā ar kuru Pirmās instances tiesa, uzskatot, ka nav nozīmes pētījumiem par to, kā attiecīgās preces formu uztver mērķsabiedrība, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ir jāatgādina, ka pretēji tam, kas ir piemērojams Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā un Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajā gadījumā, kad mērķsabiedrības uztvere ir obligāti jāņem vērā, jo tā ir būtiska, lai noteiktu, vai preču zīmes reģistrācijai pieteiktais apzīmējums ļauj atšķirt preces un pakalpojumus kā tādus, kas ir no noteikta uzņēmuma (šajā ziņā skat. 2003. gada 6. maija spriedumu lietā C-104/01 *Libertel, Recueil*, I-3793. lpp., 62. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Koninklijke KPN Nederland*, 34. punkts), šādu pienākumu nevar noteikt minēto pantu 1. punkta e) apakšpunkta gadījumā.

- 76 Piemērojot Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļā paredzēto atteikuma pamatojumu, apzīmējuma prezumētā uztvere no vidusmēra patērētāja pu-
ses nav noteicošais elements; šāda uztvere, lielākais, var būt lietderīgs kompetentās
iestādes vērtējuma elements, tai identificējot būtiskās apzīmējuma īpašības.
- 77 Tādējādi nevar atbalstīt apelācijas sūdzības iesniedzējas tēzi, ka apzīmējuma būtisko
īpašību identificēšana Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas
ietvaros obligāti ir jāveic, ņemot vērā mērķsabiedrības viedokli.
- 78 No minētā izriet, ka apelācijas sūdzības pamata otrā daļa tāpat ir jānoraida.

Par trešo daļu attiecībā uz nepareizu funkcionalitātes kritēriju piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 79 Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka funkcionalitātes vērtējuma pamatā esot
tehniskās zināšanas un tādējādi to parasti veicot zinātniskie eksperti. Formas pazīmju
funkcionalitātes ekspertīze obligāti esot šo pazīmju salīdzināšana ar alternatīvām.

- 80 Uzskatot, ka alternatīvu formu esamībai nav nozīmes, un atsakoties izvērtēt apelācijas sūdzības iesniedzējas tai sniegtos ekspertu atzinumus, Pirmās instances tiesa tādējādi esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.
- 81 *Mega Brands* uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija balstoties uz kļūdainu pieņēmumu, saskaņā ar kuru alternatīvām formām esot nozīme funkcionalitātes novērtējumā. Tā arī norāda, ka alternatīvas formas varot būt mazāk piemērotas vēlamās funkcijas izpildes nodrošināšanai vai arī to ražošana varot būt dārgāka.
- 82 ITSB uzskata, ka Pirmās instances tiesa esot pareizi konstatējusi, ka, lai novērtētu funkcionalitāti, Apelāciju padome varēja balstīties uz agrākajiem patentiem, nevis uz alternatīvu formu esamību.

Tiesas vērtējums

- 83 Šī sprieduma 55.–60. punktā minēto iemeslu dēļ citu formu, kas ļauj sasniegt to pašu tehnisko rezultātu, esamība saistībā ar Regulas Nr. 40/94 7. panta 1. punkta e) apakšpunkta ii) daļas piemērošanu nav uzskatāma par apstākli, kura dēļ varētu noraidīt reģistrācijas atteikuma pamatojumu, kā turklāt Tiesa to jau ir precizējusi iepriekš minētā sprieduma lietā *Philips* 81. un 83. punktā attiecībā uz Direktīvas 89/104 3. panta 1. punkta e) apakšpunkta otro ievilkumu.
- 84 Izvērtējot apzīmējuma, ko veido preces forma, funkcionalitāti, pēc tam, kad ir identificētas būtiskās minētā apzīmējuma īpašības, ir jānovērtē tikai tas, vai šīs pazīmes atbilst attiecīgās preces tehniskajai funkcijai. Ir acīmredzami, ka šī izvērtēšana ir jāveic,

analizējot apzīmējumu, kas ticis pieteikts, lai to reģistrētu par preču zīmi, nevis apzīmējumus, kurus veido citas preces formas.

- 85 Formas pazīmju tehniskā funkcionalitāte ir jānovērtē, it īpaši ņemot vērā dokumentāciju attiecībā uz iepriekšējiem patentiem, kuros ir aprakstīti attiecīgās formas funkcionālie elementi. Šajā lietā ITSB Apelāciju paplašinātā padome un Pirmās instances tiesa ir ņēmušas vērā šādu dokumentāciju saistībā ar *Lego* klucīti.
- 86 Ņemot vērā iepriekš minēto, trešā daļa arī ir jānoraida.
- 87 Tā kā nevienu no izvirzītā pamata daļām nevar atbalstīt, apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnā apmērā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 88 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā ITSB un *Mega Brands* ir prasījuši piespriezt apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, apelācijas sūdzības iesniedzējai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Lego Juris A/S* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]